

A

AB	astma bronchiale, bronchiální astma
ABC	zajištění základních životních funkcí (z angl. Airway - Breathing - Circulation)
abdominální	břišní
AED	Automatický Externí Defibrilátor, přístroj určený pro provedení defibrilace laikem co nejdříve po srdeční příhodě
akutní	náhlý, neočekávaný
ambuvak	gumový vak používaný na provádění umělého dýchání
antidotum	protijed, lék, částečně, nebo úplně neutralizující působení jiné, škodlivé látky
ALS	Advanced Life Support, rozšířená nekladná resuscitace, tj. resuscitace za pomoci pomůcek, přístrojů, léků atd.
ALS unit	(v anglosaské terminologii) sanita vybavená technicky i personálně pro poskytování ALS, resp. řady dalších, i invazivních léčebných výkonů
amp.	ampule
anemie	nedostatek červených krvinek v krvi
aneurysma	výduť (zpravidla na tepně - místo s rizikem prasknutí)
angina pectoris	jeden z projevů nedostatečnosti prokrvení srdce (ICHS), projevující se bolestí na prsou zejména při námaze
anterior	přední
anti...ika (...iva)	léky působící proti...
aorta	největší tepna těla vedoucí od srdce vzhůru a obloukem zpět podél páteře do pánve
AP	angina pectoris
Apgar	skóre podle Apgarové = škála pro hodnocení novorozence ihned po porodu. Boduje se několik parametrů 3x po porodu, maximum = 3 x 10
ARO	anesteziologicko-resuscitační oddělení, oddělení kde se léčí pacienti bezprostředně ohrožení na životě
asystolie	stav kdy se srdce nestahuje
astenie	slabost, "neduživost"
ataxie	poruchy postoje a pohybů
AV blok	porucha převodu srdečních vzruchů mezi srdeční síní a komorou

B – C - D

BLS	Basic Life Support, základní nedkladná resuscitace, tj. resuscitace bez pomůcek resp. s nejjednoduššími neinvazivními pomůckami
BLS unit	(v anglosaské terminologii) sanita vybavená technicky i personálně pro poskytování BLS, tj. pouze se základní výbavou
bolus	podání většího množství (léku, roztoku) najednou
bradykardie	pomalá srdeční akce, puls zpravidla 40 tepů za minutu a méně
bronchiální	průduškový, s průduškami související
ca.	karcinom, zhoubný nádor
CMP	cévní příhoda mozková, porucha prokrvení mozku
COPD	CHCHBP v anglické zkratce
CP	centrální příjem
C-páteř	krční část páteře (prvních 7 obratlů)
CT	počítačová tomografie, RTG vyšetřovací metoda zobrazující příčné řezy zobrazovanou částí těla
CVP	centrální žilní tlak, tlak krve v horní duté žíle
CŽK	centrální žilní katétr = plastová trubička zavedená do žíly velkého průsvitu
DEFI	elektrická defibrilace, léčebný elektrický výboj mající za cíl obnovit pravidlenou srdeční akci
defibrilace	elektrická defibrilace, léčebný elektrický výboj mající za cíl obnovit pravidlenou srdeční akci
dialýza	léčebná procedura nahrazující funkci ledvin
diagnóza	odborný název nemoci
DIC	diseminovaná intravaskulární koagulopatie, těžká porucha krevní srážlivosti zpravidla ve spojení s šokem
distorze	podvrtnutí
diuretika	léky způsobující zvýšenou tvorbu moči, zpravidla užívané při léčbě krevního tlaku
DLS	Dispatch Life Support, řízení laické resuscitace po telefonu dispečerem záchranné služby
DN	dopravní nehoda

E – F - G

ebrieta	opilost
ED	Emergency Department, centrální příjmové oddělení nemocnice
EEG	elektroencefalogram, snímání a zápis elektrických potenciálů mozku
EF	ejekční frakce, udává, jaká část krve v srdeční komoře je při stahu srdce vypuzena ven do aorty
EKG	elektrokardiogram, záznam elektrické aktivity srdeční
embolie	ucpání cévy (tepny) sraženou krví (vmetkem)
embolus	vmetek, původně trombus, chuchvalec sražené krve který se utrhl a ucpal nějakou cévu
EPI	epilepsie (padoucnice)
epiglottis	příklopka hrtanová, destička z chrupavky kryjící vstup do dýchacích cest a bránící vdechnutí potravy
epilepsie	padoucnice, záchvatovitě křeče
ET-CO2	koncentrace kyslíčnicku uhličitého ve vydechovaném vzduchu
Fe	Fentanyl = opiát, silný lék proti bolesti
febrilie	zvýšená teplota
femur	stehenní kost
fiO2	koncentrace kyslíku ve vdechovaném vzduch
fisura	prasklina
FK	fibrilace (nekoordinovaný pohyb) srdečních komor
fóbie	chorobný strach, obava z něčeho
FR	fyzilogický roztok = infuzní roztok vody a soli
fr.	fraktura, zlomenina
fraktura	zlomenina
FS	fibrilace (nekoordinovaný pohyb) srdečních síní
GCS	Glasgow Coma Scale - škála pro hodnocení poruch vědomí.
glukoza	nejdůležitější z cukrů rozpuštěných v krvi
glykemie	hladina cukru v krvi

H – CH – I – J

hemisféra	polovina mozku (levá, pravá)
hemoragie	krvácení
humerus	pažní kost
hy.	hysterie
hypnotika	léky na vyvolání spánku
hypoxie	stav nedostatku kyslíku
HZS	Hasičský záchranný sbor
CHOCHBP	chronická obstrukční choroba bronchopulmonální
i.m.	intramuskulární - do svalu (zpravidla podání léku)
i.o.	intraosseální - nitrokostní (zpravidla podání léku)
i.v.	intravenózní - do žíly (zpravidla podání léku)
ictus	cévní příhoda mozková, porucha prokrvení mozku
ICU	JIP v anglické zkratce
ICHDK	ischemická choroba dolních končetin, zpravidla následek zúžení ucpání tepen v pánvi nebo končetinách
ICHS	ischemická choroba srdeční - nedostatečné zásobení srdce krví, zpravidla následek zúžení nebo ucpání tepen zásobujících srdce (koronárních tepen)
infuzní	určený k podání do žíly
inj.	injekce, injekční
intoxikace	otrava
intra...	nacházející se (probíhající) uvnitř ...
ischemie	nedostatečné prokrvení
IZS	integrovaný záchranný systém
JIP	jednotka intenzivní péče

K – L – M

kanyla	dutá, tuhá, zpravidla plastová nebo kovová trubička sloužící pro zřízení komunikace mezi tělní dutinou, případně cévou. Zpravidla slouží pro podání léku do či odsátí patologického obsahu či vzorku z dutiny (cévy).
kardiální	srdeční
karotida	krkavice, tepna vystupující z aurty a vedoucí krev pod kůží na krku směrem do mozku
katetr	pružná plastová nebo gumová hadička určená k zavedení do žíly nebo tělní dutiny
KCT	kraniocerebrální trauma, úraz mozku
KJ	koronární jednotka, jednotka intenzivní péče specializovaná na léčbu nemocí srdce
kolika	křečovitě a velmi bolestivé stažení hladkého svalstva v útrokách
koniotomie	zjednání náhradního přístupu do dýchacích cest protětím kůže a vyzivové membrány pod ohryzkem
komoce	otřes mozku
koronární	věnitý (o tepnách), týkající se srdce (všeobecně)
KPCR	kardiopulmocerebrální resuscitace, modernější název pro KPR
KPR	kardioplumnální resuscitace, oživování
krkavice	tepna vystupující z aurty a vedoucí krev pod kůží na krku směrem do mozku
KS	kardiostimulátor, přístroj k podpoře pravidleného srdečního rytmu
kvadruplegie	ochrnutí všech končetin
larynx	hrtan
laterální	boční
L-páteř	bederní část páteře (posledních 5-6 obratlů)
LSPP	lékařská služba první pomoci, pohotovostní služba praktických lékařů
luxace	vykloubení
LZS	letecká záchranná služba
ME	Mesocain, látka užívaná k místnímu znecitlivění a jako lék proti arytmiím
mg.	miligram = jednotka dávkování
ml.	mililitr = jednotka dávkování
MO	Morfin = opiát, silný lék proti bolesti
MP	Městská policie

N – O – P

N2O	oxid dusný, "rajský plyn", látka používaná kve směsi s kyslíkem ke znecitlivění
nausea	pocit nevolnosti
NCA	neurocirkulační astenie, labilita oběhu v závislosti na nervovém rozpoložení
negativní revers	prohlášení pacienta, že nesouhlasí s navrhovaným léčebným úkonem/postupem
nitráty	léky působící roztažení cév a zlepšení prokrvení, typicky užívané při ischemické chorobě srdeční
NMR	nukleární magnetická rezonance, zobrazovací vyšetřovací metoda přesnější než RTG
NSA	nesteroidní antirevmatika = slabší léky proti zánětu a zpravidla i proti bolesti
NTG	nitroglycerin
O2	kyslík
OS	operační středisko
OTI	orotracheální intubace = zajištění dýchacích cest plastovou rourkou s možností napojení na dýchací přístroj
p.o.	perorální - ústy (zpravidla podání léku)
PAD	Public Access Defibrillation, veřejně dostupná defibrilace, myšlenka defibrilace laickým svědkem příhody za použití automatického defibrilátoru
paraplegie	ochrnutí obou dolních kočetin
parazit	cizopasník, živý organizmus žijící v - a na úkor - jiného živého organismu (např. tasemnice)
PCI	perkutánní koronární intervence - moderní metoda metoda zprůchodnění srdečních cév katetrem s mikrobálónkem zavedeným z třísla aortou do srdce (též PTCA)
PČR	Policie České republiky
PEEP	pozitivní end-expirační přetlak, metoda umožňující pomocí speciálního ventilu a přívodu kyslíku (nebo při řízené ventilaci) zajistit pozitivní tlak v dýchacích cestách v nádechu i výdechu
permanentní	stálý
plicní edém	otok plicní, volná tekutina v plicní tkáni
pneumonie	zápl plic
PNO	pneumothorax (vzduch mezi stěnou hrudní a plicí)
posterior	zadní
PQ	část křivky elektrokardiogramu vypovídající o šíření vzruchů po srdci z předsíní na komory
pruritus	svědění
psychóza	duševní onemocnění
PTCA	perkutánní transluminální koronární angioplastika, moderní metoda metoda zprůchodnění srdečních cév katetrem s mikrobálónkem zavedeným z třísla aortou do srdce (též PCI)

Q – R – S

QRS	obraz stahu srdečních komor na elektrokardiogramu
resuscitace	oživování
retro...	nacházející se za...
RL	Ringerův roztok s laktátem
RLP	rychlá lékařská pomoc (posádka záchranné služby s lékařem)
RR	Ringerův roztok = infusní roztok vody a solí, též zkratka pro dechovou frekvenci (Respiratory Rate)
RTG	rentgen
RV	rendesvous systém (vozidlo)
RZP	rychlá zdravotnická pomoc (posádka záchranné služby se setraou a/nebo záchranářem)
ŘV	řízená ventilace = dýchání přístrojem
s.c.	subcutánní - podkožní (zpravidla podání léku)
SAK	subarachnoidální krvácení, krvácení do mozkové tkáně
sat. O2	saturace kyslíkem - podíl okysličeného hemoglobinu v krvi
scoop	speciální rám pro šetrnou manipulaci s pacientem v terénu
sedativa	léky na zklidnění
set	souprava, sada
schanz	Schanzův lémeč, plastový korzet používaný ke stabilizaci krční páteře
SCHJ	succinylcholinjodid, látka používaná k uvolnění svalů při OTI
sono	vyšetření ultrazvukem
spasmus	křeč
ST	část křivky elektrokardiogramu, jejíž zvýšení (elevace) nebo snížení (deprese) mimo nulovou úroveň svědčí pro nedokrvění a následný nedostatek kyslíku v srdeční svalovině
stenokardie	typická svíravá bolest za hrudní kostí, již se projevuje nedokrvění srdeční svaloviny
sternum	hrudní kost
stridor	"hvízdání" při překážce v dýchacích cestách
symptom	příznak
syndrom	spolu se vyskytující skupina příznaků typická pro konkrétní onemocnění

T – U

tachykardie	rychlá srdeční akce, puls zpravidla 100 tepů za minutu a více
taxe	schopnost přesného doteku na určené místě (při testování pohybových funkcí) - viz Ataxie
tbl.	tableta
TEP	totální endoprotéza, umělá náhrada kloubu
tepna	céva vedoucí krev od srdce k orgánům
thorakální	hrudní
Th-páteř	hrudní část páteře (prostředních 12 obratlů)
TIA	tranzitorní ischemická ataka = přechodná porucha prokrvení mozku
tibie	holenní kost
titubace	kolísání ve stoji, chůzi
TK	tlak krve (dvě čísla oddělená lomítkem, první je větší než druhé)
TK diast.	tlak krve v diastole (v okamžiku uvolnění srdce) = číslo za lomítkem
TK syst.	tlak krve v systole (v okamžiku stahu srdce) = číslo před lomítkem
trauma	úraz
trombolýza	rozpuštění trombu látkou podanou do krve
trombus	chuchvalec sražené krve lpící na porušené vnitřní cévní stěně
Tu	tumor, nádor bez určení zhoubnosti
ug.	mikrogram = jednotka dávkování
ung.	mast
UPV	umělá plicní ventilace = přístrojová náhrada dýchání
UZ	ultrazvuk, vyšetření ultrazvukem
ÚSZS	Územní středisko záchranné služby. Záchraná služba sídlící v sídle kraje, jejíž úkolem je metodicky řídit jednotlivé or'kresní a místní ZZS a pomáhat jim v případech větších nehod a neštěstí. ÚSZS zpravidla disponuje vrtulníkem LZS.

V – Z

ventimaska	plastová maska sloužící k podání kyslíku pacientovi který sám dýchá
vertigo	pocit "motání" hlavy
viróza	choroba způsobená virem, nitrobuněčnými parazity
vomitus	zvracení
vulnus	rána
zoonóza	onemocnění přenosné ze zvířat na člověka
ZOS	zdravotnické operační středisko
ZZS	zdravotnická záchranná služba
žíla	céva vedoucí krev od orgánů k srdci